

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Cont nr. 49.8.01

Adormirea Maicii Domnului

Între cele douăsprezece sărbători mari domnești, numite și praznice împărătești, se numără și Adormirea Maicii Domnului, una dintre cele patru sărbători mari, rînduite de Sfînta noastră Biserică întru cinstea și pomenirea Sfintei Fecioare Maria, Împărăteasa Maică a Domnului. Vechimea acestei sărbători în Biserica răsăriteană se poate urmări pînă în veacul VI, iar în cea apuseană pînă în veacul VII. Din tradiție ne-a rămas știrea că împăratul roman Mauriciu (582—603) a fost acela care a fixat sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului la data de 15 august, pînă la el această sărbătoare ținîndu-se la date diferite în marile Biserici ale imperiului. La început, această sărbătoare a purtat același nume atît în Răsărit, cît și în Apus, deoarece fusese instituită în amintirea trecerii din această viață sau a adormirii Maicii Domnului, dar mai tîrziu Biserica apuseană i-a schimbat numirea în aceea de sărbătoare a luării sau înălțării Sfintei Fecioare Maria cu trupul la cer, numire care arată că în această Biserică s-a schimbat însuși sensul originar al sărbătorii.

În legătură cu temeiurile acestei sărbători, Sfînta Tradiție ne-a păstrat următoarele date:

După înălțarea Mîntuitorului Iisus Hristos la cer, Sfînta Fecioară Maria a rămas în grija Sfîntului Apostol Ioan, în conformitate cu dorința exprimată de Mîntuitorul pe cruce (Ioan 19, 26—27). Conform unei vechi tradiții, Sfînții Apostoli au rămas la Ierusalim timp de zece ani după Pogorîrea Duhului Sfînt, astfel că Sf. Fecioară Maria a petrecut tot acest timp în mijlocul Apostolilor, sub purtarea de grijă a Sfîntului Ioan. Apostolii se bucurau de împreună-petrecerea cu ea, căci adeseori Sf. Fecioară le istorisea faptele și întâmplări din viața cea necunoscută a Fiului și Dumnezeuului ei, de la naștere pînă la ieșirea la propovăduire.

Dezlănțuindu-se în Ierusalim și în Iudeea cumplita prigoană a regelui Irod Agripa asupra creștinilor, în jurul anului 43, Sf. Fecioară a plecat împreună cu Sf. Apostol Ioan la Efes, unde a petrecut vreme mai îndelungată. Dar spre sfîrșitul vieții sale pămîntești, Sf. Fecioară Maria s-a mutat iarăși la Ierusalim, urmînd aici pe același Apostol în grija căruia fusese dată de Domnul. Aici ea petrecea neconținut în rugăciune, cercetînd adeseori locurile pe unde umblase preaîubitul ei Fiu și îndeosebi grădina Ghetsimani și dealul Golgoței, unde a fost răstignit pe cruce dumnezeiescul ei Fiu și Mîntuitor.

La apropierea sfîrșitului vieții sale pămîntești, s-au împlinit semne și minuni prevestitoare, acestea continuînd și după adormirea ei. Astfel, Apostolii aflîndu-se în locuri îndepărtate pentru propovăduirea Evangheliei Domnului, au fost vestiți în mod minunat să se adune la Ierusalim, spre a da ultima cinstire celei ce a purtat în pîntece și a fost Maica Fiului lui Dumnezeu. Într-adevăr, Apostolii au sosit la Ierusalim în ziua ce le-a fost vestită, iar după ce au intrat în camera Maicii Domnului, în care tocmai își dăduse obșteșcul sfîrșit, alături de patul Sfintei Fecioare au văzut pe Domnul Iisus Hristos, într-o lumină strălucitoare, înconjurat de sfinți și de îngeri. În ziua îngropării, cinstitul trup al adormitei a fost cuprins într-un cerc de nor luminos, asemenea norului luminos care a condus poporul Israel în pustie. Iconografia creștină a păstrat această tradiție, Adormirea Maicii Domnului fiind înfățișată în cele mai vechi icoane în condițiile arătate mai sus.

Precum își manifestase mai înainte dorința, trupul Sfintei Fecioare a fost așezat în mormînt în grădina Ghetsimani de pe muntele Eleonului,

alături de mormîntul părinților ei, dreptii Ioachim și Ana și de al protectorului ei, dreptul Iosif.

Din motive necunoscute, Sfîntul Apostol Toma, deși înștiințat în mod minunat, n-a fost de față la înmormîntare, sosind la Ierusalim abia a treia zi după adormirea Maicii Domnului. Fiind condus de ceilalți Apostoli la mormînt spre a vedea trupul Sfintei Fecioare, Sf. Toma și Apostolii care l-au însoțit au găsit mormîntul gol, deoarece dumnezeiescul ei Fiu strămutase cinstitul său trup în cereștile lăcașuri. Astfel, tradiția păstrează pînă astăzi acest fapt, precum păstrează și locul unde a fost înmormîntată Sf. Fecioară Maria, al cărei trup a fost luat de Domnul la cer, loc rămas pînă astăzi în venerarea creștinilor din lumea întreagă, care fac pelerinaje la locurile sfinte. Biserica romano-catolică a transformat în dogmă tradiția luării la cer a Sf. Fecioare Maria, de aceea ea a schimbat atît numele, cît și sensul sărbătorii Adormirii Maicii Domnului în acela de luarea, iar uneori chiar înălțarea cu trupul la cer a Sfintei Fecioare Maria, Maica Domnului.

Tîlcuind astfel sensul acestei mari sărbători în cinstea Maicii Domnului, Sfînta noastră Biserică întărește o dată mai mult învățătura de credință

despre Sf. Fecioară Maria, Maica Domnului, bazată pe texte neîndoielnice din Sf. Scriptură, precum și din Sf. Tradiție. Această învățătură susține că Sfînta Fecioară Maria este femeia a cărei sămînță avea să zdrobească capul șarpelui (Gen. 3, 15); ea este fecioara despre care prorocul Isaia a profețit că va naște pe Emanuel, Mîntuitorul lumii (Is. 7, 14); ea este cea despre care prorocul Iezechiel a prezis că va rămîne fecioară și după naștere (Iez. 44, 1—3); ea este aceea căreia îngerul Gavriil i s-a închinat, numind-o „plină de dar” și „binecuvîntată între femei” (Luca 1, 28—29); ea este cea căreia Elisabeta, mama lui Ioan Botezătorul, i-a adresat cuvintele: „Binecuvîntată ești tu între femei și binecuvîntat este rodul pînteceleui tău”, numindu-o: „maica Domnului meu” (Luca 1, 40—43); ea este cea pe care, fără să o cunoască, o femeie din popor a numit-o fericită, pentru cinstea de a fi maica lui Iisus Hristos (Luca 11, 27—28); ea este cea care însuși a mărturisit despre sine: „Iată, de acum mă vor ferici toate neamurile; căci mi-a făcut mie mărime cel puternic” (Luca 1, 48—49).

De aceea, cu prilejul Praznicului Adormirii Maicii Domnului, fiecare creștin adevărat are datoria nu numai de a cinsti slăvita ei adormire, ci și de a-și reîmprospăta învățătura Bisericii noastre despre Sfînta Fecioară Maria și de a o apăra față de cei ce o nesocotesc.

I. Zăgrea

Cinstirea sfintelor icoane

Icoanele sînt obiecte sfinte care ajută creștinului să înțeleagă lucrarea lui Dumnezeu și să trăiască după voia Sa. Cuvîntul icoană este de origine grecească și înseamnă asemănare sau reprezentare. De fapt icoanele sînt reprezentări sau chipuri ale unor persoane nevăzute, sau întâmplări reale îndepărtate. Ex. Sf. Ilie ridicat la cer în căruța de foc (II Regi, 20), Bunavestire, Nașterea și Învierea Domnului, Înălțarea la cer, Pogorîrea Sf. Duh etc., care devin văzute și prezente în ochii noștri trupești și sufletești. Ele descoperă, în parte, bogăția de taine a Evangheliei Domnului Hristos. De aceea sfintele icoane s-au bucurat și se bucură de o mare cinstire sau venerare în Biserica Ortodoxă.

Cinstirea sfintelor icoane a fost înțeleasă ca idolatrie de unii împărați bizantini, care le-au persecutat peste o sută de ani. Istoria Bisericii arată că începutul acestor persecuții l-a făcut împăratul Leon Isaurul, care, la anul 726, a dat ordin servitorilor să adune și să distrugă toate icoanele din palatul său, pe motiv că sînt idoli, chipuri cioplite care sînt oprite de porunca a doua din Decalog (Ex. 20, 7). Ordinul a fost executat. Servitorii au strîns toate icoanele și tablourile de pe pereți, după voia împăratului furios. Cînd acesta a venit să vadă aruncate afară icoane prețioase — de la Constantin cel Mare, Justinian cel Mare, ctitorul Sfintei Sofii, etc., a zărit pe marginea grămezii chipul unei femei pe care l-a ridicat de jos, l-a șters, l-a privit zîmbitor îndelung, l-a sărutat și l-a strîns la piept cu căldură, în văzul tuturor curtenilor. În fața acestei scene duioase, un servitor mai curajos a întrebat: „Împărate, al cui este chipul acestei ființe dragi, pe care atît de mult îl cinstiți?” „Al scumpei mele mame”, răspunse el, mișcat în adîncul sufletului de amintirea mîngîierilor sale scumpe. La acestea, înțeleptul servitor a grăit respectuos împăratului: „Măria ta, te rog, iartă-mă dacă greșesc, dar doresc să spun și eu un cuvînt. Mi-am zis în cugetul meu, dacă mama ta merită atîta cinstire, oare, nu merită o și mai mare cinstire Maica lui Dumnezeu, Maica Împăratului împăraților, Maica Domnului domnilor, Maica Mîntuitorului nostru Iisus Hristos al

cărui chip (icoană) este călcat de picioarele tale?” Împăratul a tăcut, a căzut adînc pe gînduri și s-a căit de rățacirea sa. A înțeles că servitorul său avea dreptate.

La anul 842, patriarhul Metodie din Constantinopol, de acord cu împărăteasa Teodora, convoacă un sinod care restabilește cultul sfintelor icoane, iar în Duminica I din Postul mare, în 19 februarie 843, ele au fost reasezate în biserică la locul cel mai de cinste, pentru închinarea credincioșilor. Aceasta este Duminica Ortodoxiei pe care o serbăm pînă azi.

După învățătura Bisericii noastre Ortodoxe, cinstind icoanele nu călcăm porunca a doua din Decalog, deoarece ele nu sînt chipuri cioplite, nu sînt idoli. Icoana n-are asemănare cu idolul, ci se deosebește de el fundamental.

1. Icoana este făcută de om din voia lui Dumnezeu. Astfel în Legea Veche, prima icoană a fost făcută de marele proroc Moisi la porunca lui Dumnezeu, care i-a grăit pe munte — la Sinai: „Să-mi faci chivot în care să pui legea... Să faci doi heruvimi de aur, ... cu aripile... acoperind chivotul... Acolo mă voi descoperi ție și voi vorbi cu tine...” (Ex. 25, 22). O cinste mai înaltă pentru icoană ca aceasta, nu se poate închipui.

Idolul este chip cioplit făcut de mîna omului. Idoli — zice psalmistul David — (sînt) lucruri de mîini omenești... (Ps. 134, 15).

2. Icoana este vie, în sensul că izvorăște dintr-o credință activă și din dragoste față de Dumnezeu, care ne chiamă să realizăm un ideal religios-moral superior, după modelul său (Matei 5, 48) și al persoanelor pe care le reprezintă. Ea ne îndeamnă să le urmăm viața (Ev. 13, 7).

Idolul este mort, înghețat și insensibil la stările sufletești ale credinciosului. Despre idoli zice prorocul: „Gură au și nu vorbesc, ochi au și nu văd, urechi au și nu aud, că nu este duh în gura lor” (Ps. 134, 16—18).

3. Icoana ajută la mîntuirea și fericirea sufletului. Prin exemple concrete pe care le înfățișează, prin Sfinți, ea ne apropie și ne unește cu

(Continuare în pag. 2)

Crâsnicul Picu Pătruț din Săliște

Cărțile vechi bisericești păstrează, pe scoarțele lor roase de vremuri și pe foile lor îngălbenite, deosebit de valoroase și interesante însemnări din viața și faptele înaintașilor.

Unele însemnări arată numele donatorului cărții și prețul de cumpărare în moneda vremii, evenimente mai însemnate din viața arhierilor, preoților, sau alte evenimente din viața parohiei sau din obștea cea mare a poporului.

Asemenea multe și valoroase însemnări, scrise într-o caligrafie îngrijită, fie pe scoarța cărților, sau marginea filelor, aparțin și lui *Picu Pătruț*, crâsnic la biserica mare din Săliște, jud. Sibiu.

În afară de aceste însemnări prețioase, *Picu Pătruț* ne-a lăsat o adevărată operă de artă populară, nepublicată încă, pentru că *Picu* n-a fost numai crâsnic, ci și un mare imnograf, autor de versuri religioase, având totodată și un vădit dar în ale picturii.

Picu Pătruț s-a născut în Săliște în anul 1818 — având numele din botez *Oprea* — dintr-o familie evlavioasă cu rădăcini adânci în viața satului, de meserie cojocari. Buna creștere din familie a imprimat în sufletul lui *Oprea* alese și frumoase virtuți, culese din învățăturile nemuritoare ale Sfintei Scripturi, ale Sfinților Părinți și din binecunoscuta omenie a poporului nostru.

Cu o astfel de exemplară creștere, la vârsta de 11 ani, *Oprea* era ucenic la strana bisericii, ajutând cantorului la citirea canoanelor și sinaxarului, apoi ajunge crâsnic, slujbă în care a muncit pînă la moarte (1872).

La vârsta de 44 ani a fost tuns într-un monah la Mănăstirea Cheia, luînd numele de *Procopie*.

Volumul de muncă al acestui crâsnic-monah nu se poate cuprinde în câteva rînduri, de aceea vom aminti numai în parte bogăția și varietatea lucrărilor lăuate de *Picu Pătruț*.

La vârsta de 19 ani a compus, în vers popular, drama religioasă „Irozii”, iar cu penița a început să redea în imagini cele dintîi scene din V. și N. Testament.

Opera lui principală este „*Stihos*”, adică „*Viers*”, care cuprinde peste 1400 pagini, 441 poezii religioase, izvodite de el, majoritatea în legătură cu praznicele bisericești de peste an, scrise cu mîna lui în literă cirilică de tipar.

Aceste pagini *Picu* le-a împodobit cu 541 miniaturi și 121 vignete, care înfățișează scene din V. și N. Testament, de diferite dimensiuni lucrate în acuarele.

După fiecare vers sau poem, *Picu* a indicat și melodia după care se cîntă.

Toate versurile le cînta *Picu* cu voce lină și duioasă în biserică, după slujba vecerniei, acompaniat de un grup de „mironosițe”.

Miniaturile cele mai multe le-a lăsat în Biblia tipărită la Sanct Petersburg (1819), la sfîrșitul căreia *Picu* a adăugat 400 file scrise cu mîna, cuprinzînd „Predosloviile” la Bibliile românești existente în vremea lui și cîteva tîlcuiri la viețile Sfinților.

Aceste file *Picu* le-a împodobit cu 139 scene colorate din V. și N. Testament de o rară execuție artistică.

Picu a mai izvodit o mulțime de rugăciuni versificate, împodobite cu ilustrații biblice și a doua dramă religioasă populară: „Mironosițele”.

Miniaturi de o frumuseță rară, prin care a dovedit calități artistice superioare, monahul și crâsnicul *Picu* a mai lăsat și în Noul Testament de la Smirna, 1838, un număr de 13, în Biblia lui Șaguna, Penticostar și alte cărți bisericești, care impresionează prin minunata armonie a culorilor și expresivitatea vie a persoanelor.

Pînă cînd vor apare alte materiale mai bogate, încreștam aceste cîteva rînduri, ca un modest omagiu adus acestui vrednic înaintaș al nostru, *Picu Procopie Pătruț*, a cărui viață și a cărui activitate trebuie să fie un imbold pentru noi toți, în a ne trăi în cumințenie zilele, în hărnicie, în a ne valorifica la maximum darurile cu care Dumnezeu ne-a înzestrat pe fiecare.

Pr. I. Isacu

ARAC

Intr-a sufletului vie,
Crește poamă aurie:
Dragostea, viță de soi,
Cu mlădițe lungi și moi.

Tare aș vrea să mi te fac
Cruce, dragostei arac,
Mlada dragostei să crească
Pe arac să se-nvîrtească,
Mlada viței să înflorească.
Iar cînd floarea va lega
Și cînd vița rod va da
Rodul tot aș vrea să fie
Dragoste de oameni, vie.

Z. L.

Cinstirea sfintelor icoane

(Urmare din pag. 1)

Dumnezeu, ne sfințește și ne așează în comunitate de viață cu El. Icoana deschide inima și mintea, încălzește și mobilizează voința ca să trăim în Dumnezeu, prin și pentru Dumnezeu. Ea ridică pe credincios la Dumnezeu și coboară pe Dumnezeu în inima credinciosului. Prin ea devine mai cinstit, mai drept și mai virtuos, după Sfîntul care ne chiamă să fim sfinți în toată purtarea noastră (1 Petru 1, 15).

Idolul este piedică uriașă în calea mîntuirii, pusă de cel rău ca să ne depărteze de Dumnezeu prin ispite, păcate și patimi și astfel să ne facă nefericiți în veci.

4. Icoana corespunde unei realități obiective. Ea reprezintă o persoană istorică, care a trăit cîndva pe pămînt în carne și oase, iar acum s-a mutat într-altă viață, într-o lume nevăzută, spirituală.

Așadar, porunca a doua din Decalog nu se referă la icoane, ci la idolatrie, pe care Moisi avea poruncă să o oprească în mijlocul poporului evreu, ca să păstreze monoteismul curat, să nu rătăcească și să nu schimbe slava lui Dumnezeu, Creatorul și Atotputernicul, cu chipul stricăcios al făpturilor (Rom. 1, 28).

Dovadă că porunca a doua nu se referă la icoane este adevărul istoric că prima icoană în creștinism este făcută — după Tradiția Bisericii — de însuși Hristos-Domnul pe drumul Golgotei, cînd și-a întipărit sfînta Sa față, brăzdată de sînge, și capul încoronat cu spini, pe năframa albă a Sfintei Veronica. Prin acest chip sfînt, Domnul Iisus, care este persoană istorică și „chipul lui Dumnezeu celui nevăzut” întîi-născut înainte de toată făptura (Colos. 1, 15, II Cor. 4, 4), a rămas și văzut în mijlocul nostru, ca să-l cunoască toate veacurile așa cum a fost în lume.

A doua icoană, pe care o avem în Biserică, zugrăvită de Sf. Ev. Luca, este a Sfintei Fecioare Maria, Maica Domnului, care a trăit între oameni viața sfîntă și a însoțit pe Fiul lui Dumnezeu pe toate cărările vieții pămîntești, de la Naștere și pînă la Înălțarea la cer.

După aceste prime icoane model, urmează apoi icoanele Sfinților Apostoli, Părinți ai Bisericii, mucenicii și cuvioșii, bărbați și femei, din toate neamurile și ocupațiile, persoane care au trăit aievea. Chipurile lor, sfințite de harul lui Dumnezeu, împodobesc pereții bisericilor noastre și fac să ne simțim în ele ca într-o mare și adevărată familie creștină.

Un mare apărător al cinstitelor icoane a fost Sf. Ioan Damaschin (†754), care spune: „În fața icoanei, noi nu ne închinăm materiei, ci Creatorului care s-a făcut pentru noi materie (trup) și a primit să locuiască în materie și a săvîrșit prin materie mîntuirea noastră... Noi nu adorăm icoanele ca pe Dumnezeu, nu ne închinăm aurului, argintului, lemnului și hîrtiei din care sînt făcute sau pe care sînt zugrăvite... ci venerăm sau cinstim persoanele (sau ființele) pe care le reprezintă”. „Cinstirea icoanei se suie la cel zugrăvit pe dînsa”, zice Sf. Vasile cel Mare. Ea ne urcă la Dumnezeu cel nevăzut. Icoanele sînt ferestre deschise de Dumnezeu și de Biserică spre cer, prin care îl vedem pe El și aleșii Săi cu ochii credinței și ne unim cu El și cu toți cei ce I-au slujit Lui.

Cinstind sf. icoane și închinîndu-ne lor, adorăm pe însuși Dumnezeu care se preamărește întru Sfinții Săi (Ps. 148, 2), prin viața lor virtuoasă izvorîată din harul și binecuvîntarea Sa, modele vii pentru viața noastră.

Prot. Simion Radu

Viers la Învierea lui Hristos*)

Ingerul

Cinstiți creștini prea iubiți
Poftiți ca să ne primiți,
La Dumneavoastră venim,
Să vă propoveduim
Cuvinte de înviere
Să vă facem mîngăiere.

2. Viersul

Hristos au înviat din morți!
Cu sine sculînd pre toți!
Cu moartea pe moarte călcînd
Tuturor viață dînd.
Ingerul au alergat
Și Fecioarei a strigat
O! Tu cea plină de dar,
Nu mai striga cu amar,
Bucurie îți vestesc,
Bucură-te îți grăiesc,
Că Fiul Tău cel prea sfînt
Au înviat din mormînt
Și pre morți i-au ridicat,
Izbăvindu-i din păcat,
Acum să ne veselim,
Noule Ierusalim
Că slava Domnului sfînt,
Preste Tine au strălucit
Saltă Sioane sfîntit
Și te bucură cinstit
Iară Tu o Maică vie
A Vieții de Vecie,
Veselește-te curat
De Fiul tău înviat.

*) Reproducem două din multele „viersuri” aparținînd lui *Picu Pătruț* [sau „Monahului *Procopie*”, cum le semnează adesea, în care s-a respectat intru totul scrierea autorului.

Viers

Podobie: Glăsuți Noroadelor

- O! ce zile luminoase
O! ce Paști Mari și frumoase.
- O! și ce zile vestite
O! Paști nouă și sfințite.
- Paștile cele de Taină,
Paștile! fără prihană.
- Paștile! Izbăvitorul
Hristos Răscumpărătorul.
- Paștile! care au deschis
Raiul cel ce-a fost închis.
- Paștile! ce Miresmesc
Pe credincioși îi sfințesc.
- O! ce Paști cu bucurie,
Și cu mare veselie,
- Că David sărea jucînd,
Înainte umbrii săltînd.
- Iar noi norodul cel sfînt
Plinirea semnelor văzînd.
- Cu cîntări ne veselim
Dumnezeeste prăznuim
- Pentru Sfînta înviere
Au cu toții mîngăiere
- Și zic cu toți dimpreună
Tot cîntări de voie bună
- Hristos au înviat din morți,
Mîntuindu-ne pre toți
- Cu moartea pre moarte călcînd
Morților viață dăruind
- Doamne Te milostivește
Și pre noi ne vrednicește
- Ca Raiul să dobîndim
În Veci să Te preamărim.

1 iulie 852.

Călugărul *Procopie*

23 AUGUST

23 August 1944 înseamnă, precum știm, nu numai o cotitură, o piatră de hotar în istoria poporului nostru, ci înseamnă în același timp o verigă din lungul lanț de lupte și jertfe pentru mai bine ale poporului român. Căci, așa cum spune un mare scriitor român de astăzi, „acest pământ stropit cu floarea sîngelui și cu roua lacrimilor e plămădit din suferințe lungi și din așteptări fără sfîrșit“.

Într-adevăr, prin suferințe negrăite, prin contribuții materiale importante, dar mai ales prin jertfa a peste 170.000 de ostași români a plătit poporul nostru scuturarea jugului fascist la 23 August 1944. Semnificative sînt în această privință cuvintele reprezentantului Uniunii Sovietice la Conferința de pace de la Paris din 1946, care spune: „Împreună cu noi, împreună cu trupele aliate, noua Românie democratică a început lupta pentru înfrîngerea lui Hitler, a făcut sacrificii considerabile în această luptă și noi toți recunoaștem serviciile aduse de poporul român acestei cauze.“

Abia acum însă, de pe piscul celor 28 de ani care au trecut de la actul insurecțional de la 23 August 1944, pregătit și susținut cu suferințe și sacrificii de forțele democratice din țara noastră, ne putem da seama mai bine de importanța acestui act pentru istoria nouă a Patriei și poporului nostru. „Acest pământ — spune același mare poet de care am amintit mai sus, acad. Victor Eftimiu — pe care trăim, a cărui limbă este pîinea noastră cea de toate zilele, pământ bogat înzestrat cu toate binefacerile providenței, a durat, s-a împodobit mereu cu daruri noi și astăzi, liniștit, puternic, scaldat în soare și azur, fecundat de ape și de ploii și de zăpezi binefăcătoare își gospodărește avuțiile, împlinindu-și destinul“.

Acest „astăzi“ de care vorbește poetul este desigur în primul rînd rodul lui 23 August, motiv pentru care poporul nostru sărbătorește după cuviință, an de an, această zi. Și cu bun temei, pentru că în acest ultim sfert de veac realitățile sociale și politice de la noi s-au schimbat din temelie. Astăzi poporul nostru, liber și independent, este deplin stăpîn pe soarta sa, pe roadele muncii sale. Astăzi veniturile țării se întorc spre binele

și ridicarea materială și spirituală a obștei care le creează, care asudă pentru ele. Ca urmare acestui fapt, astăzi țara noastră și-a schimbat fundamental fața, arată cu totul altfel de cum era ea înainte de 1944.

„Orice om cu judecată obiectivă — spunea P. F. Părinte Patriarh Justinian, în urmă cu trei ani — poate constata că, în ultimul sfert de veac, poporul român a săvîrșit o adevărată reconstrucție economică și socială, de care se bucură toți fiii săi.“

Pe harta Patriei răsar an de an obiective care par adevărate vise chiar și pentru noi care le vedem aieva. Dacă s-ar trezi din somnul lor, așternut în glia străbună, înaintașilor noștri de pe plaiurile oltenice nu le-ar veni desigur să creadă ochilor, cînd ar vedea Dunărea prinsă în chingile barajului de la Porțile de Fier, șoseaua și calea ferată agățate în stîncile dealurilor din aceeași zonă; Nicolae Iorga ar rămîne înmărmurit cînd ar vedea Muzeul de Istorie al Republicii Socialiste România, o adevărată capodoperă muzeală la care marele nostru istoric nu va fi cutezat probabil nici să gîndească; Nicolae Titulescu ar fi nespuse de fericit cînd ar lua cunoștință de bunul nume pe care România socialistă și l-a dobîndit astăzi în toată lumea.

Dar nu numai aceștia, ci toți marii noștri patrioți, trecuți pe meleagurile veșniciei, ar da slavă lui Dumnezeu că visele lor, că planurile lor, că doririle lor de libertate, dreptate socială și prosperitate, nutrite fierbinte pentru această țară, pentru obștea cea mare a poporului, se întruchipează astăzi în forme și dimensiuni multiple.

Sărbătorirea zilei de 23 August ne amintește, așadar, în chip special de dragostea față de poporul acesta vrednic și harnic, de Patria noastră scumpă, de pămîntul acesta binecuvîntat al moșilor și strămoșilor noștri, despre care, împreună cu Victor Eftimiu, ne vină se spunem: „Îl iubim, că-i al nostru și pentru noi, îl apărăm, căci ne apără, îl îmbogățim, fiindcă el ne îmbogățește, îl hrănim ca să ne hrănească, îl înfrumusețăm cu frumusețea sufletului nostru, ca să trăim în tihnă și frumusețe, să zidim pe el și să-l înălțăm, ca să fim înălțați și noi.“

T. R.

V. Anania: Du-te vreme, vino vreme

După cum știm, talentatul poet Valeriu Anania este una și aceeași persoană cu arhid. B. V. Anania — vicarul Episcopiei ortodoxe române misionare în America, cu reședința la Detroit — Michigan. După poemele sale dramatice: „Miorița“, „Meșterul Manole“, de curînd a apărut în librării o altă carte, un alt poem dramatic din lumea miturilor, a basmelor, cu titlul: „Du-te vreme, vino vreme“ (Editura Tineretului) în care poetul V. Anania își descoperă noi valențe artistice.

Pentru frumusețea versului său, care ne reamintește pe alocuri de Tudor Arghezi și chiar de Lucian Blaga, reproducem trei din replicile lui Făt-Frumos din acest ultim poem dramatic:

„Fă-mă, Doamne, val de apă peste-ntinderi
cenușii,

Ori avînt de ciocîrlie, să tai cerul în felii!
Fă-mă fir de izmă creată, apa vieții să-mi
descînt!

Fă-mă Doamne ce mai face, altceva decît
ce sînt...“

..... Stați! Să ținem șfat! ... Rușine

Să fim robii rînzei! Cine

Se-ngrijește doar de trup

Nu e om! e corb, e lup,

E oricare altă fiară, ...

Dar nu om...

..... Uuu! Așa, așa... să zburde

Tinerețea-ntreagă!...

Peste țara mea senină

Vreau doar cîntec și lumină!

Tinerețe, să-mi petreci

Peste vreme, veci și veci!

De notat că anul trecut, cu prilejul împlinirii a 50 de ani ai poetului Valeriu Anania, „Editura Românească“ a publicat, în volum selectiv, poeziile sale risipite în diferite reviste la care a adăugat o colecție de versuri inedite, sub titlul atît de sugestiv: „Geneze“, care au lăsat cititorilor o frumoasă impresie.

N. D. G.

INFORMAȚII

● În numărul 3 (mai-iunie) 1971, „Reformatus Szemle“, revista oficială a Bisericii Reformate și a celei Sinod-presbiteriale din Republica Socialistă România, la capitolul „Studii“ este publicat ca prim articol: „Înnoirea Teologiei“ de I. P. S. Mitropolit Nicolae Mladin al Ardealului, care prezintă prelegerea I. P. S. Sale rostită cu prilejul decernării titlului de Doctor Honoris Causa de către Institutul Teologic Protestant Unic de grad Universitar din Cluj, în 29 octombrie 1969.

În același număr al menționatei reviste, la rubrica: Cărți-reviste, se cuprind și recenziile la lucrările: Introducere în Teologia slujirii, de Antonie Plămădeală, în momentul de față Episcop vicar patriarhal, studiu apărut în revista Mitropolia Banatului, nr. 1—3/1970, și: Legăturile Bisericii Ortodoxe din Transilvania cu Muntenia și Moldova în secolele XVI—XVIII, de prof. M. Păcurariu, lucrare apărută la Sibiu în 1968.

● Nr. 4 (iulie-august) 1971 al aceleiași reviste reformate se deschide cu articolul: *Patriarbul Justinian la Cluj*, în care se relatează despre întîlnirea P. F. Patriarh Justinian cu Eminentele Lor, Episcopii: Iuliu Nagy — reformat, Gheorghe Argay — luteran și Kiss Elek — unitarian. Această întîlnire a avut loc la Cluj, cu prilejul vizitei pe care Prea Fericirea Sa a făcut-o în Eparhiile Mitropoliei Transilvaniei, în august 1971.

Revista publică de asemenea un material, intitulat: *Patriarbul Justinian la șaptezeci de ani*, în care este omagiată personalitatea P. F. Părinte Justinian, Patriarbul Bisericii Ortodoxe Române, cu prilejul aniversării a șapte decenii de la naștere, subliniindu-se o parte din realizările Bisericii noastre în ultimii 20 de ani, printre care și bunele relații stabilite între cultele din țara noastră.

● Duminică, 21 mai 1972, Episcopia ortodoxă română misionară în America și-a sporit numărul bisericilor parohiale prin sfințirea celei cu hramul „Sf. Constantin și Elena“ din Edmonton (Canada), pr. paroh fiind Mircea Panciu.

Din cuprinsul broșurii festive, publicată cu acest prilej, se desprinde programul solemnităților legate de sfințire, conduse de P. S. Episcop Victorin și de soborul de episcopi și preoți; istoricul parohiei ortodoxe române din Edmonton; mărturia sentimentelor de solidaritate spirituală exprimate de Bisericile Ortodoxe surori, ca și salutările frățesti ale celorlalte Biserici creștine din Canada și, în sfîrșit, sublinierea profilului arhitectonic voronețian al noii biserici.

Amintim că în 23 mai 1971, I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae a vizitat parohia „Sf. Constantin și Elena“ din Edmonton.

Se cuvine să observăm că în toate manifestările bisericesti ale românilor ortodocși din America, dintre care face parte și sfințirea acestei biserici, care coincide cu a 24 aniversare a parohiei, se remarcă duhul unei armonioase împletiri a credinței și tradiției ortodoxe românești cu dragostea de tot ce este românesc și cu atașamentul față de Canada.

● Marți, 23 mai 1972, I. P. S. Mitropolit Iustin al Moldovei și Sucevei a primit un grup de membri ai Asociației „Mihail Eminescu“ din Freiburg — R. F. G., aflați în orașul Iași pentru a participa la simpozionul „Cultură europeană-culturală românească în veacul XIX“. Delegația a fost condusă de dl. prof. univ. M. Pertescu Dimbovița, directorul Institutului de Istorie A. D. Xenopol.

În zilele următoare, oaspeții au vizitat biserici și mănăstiri — monumente istorice din județele Iași, Neamț și Suceava.

● Vineri, 30 iunie 1972, la Centrul mitropolitan din Sibiu a avut loc o ședință a Sinodului mitropolitan al Mitropoliei Transilvaniei, la care au luat parte: I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, P. S. Episcop Teofil al Clujului, P. S. Episcop Vasile al Oradiei și P. S. Episcop-vicar Visarion.

Pe ordinea de zi au figurat probleme comune, legate de bunul mers al vieții spirituale din cele trei Eparhii aparținînd Mitropoliei Transilvaniei.

(Continuare în pag. 4)

Sfântul Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava

După cum spuza ascunde sub haina ei cenușie licărirea scînteietoare a jarului și acesta e foc, așa a păstrat Moldova în vatra caldă a Sucevei focul sfînteniei, în sfintele moaște ale Sf. Mucenic Ioan cel Nou, pătîmător în Cetatea-Albă.

Pătîmirea acestui Sfînt se săvîrșește în ziua a doua a lunii iunie.

Sfîntul Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava s-a născut în cetatea Trapezundeii, așezată pe țărmul Mării Negre. Era om evlavios și drept, cinstit, milostiv și temător de Dumnezeu. Se îndelețnicia cu negustoria. Odată a plecat cu corabia pe mare să-și ducă spre vînzare niște mărfuri. Stăpînul corăbiei era de credința creștină a apusului. Văzîndu-l cum Ioan își făcea rugăciunile la vremea lor, a intrat în vorbă cu el, cu gîndul ca să-l atragă sub ascultarea papii de la Roma. Ioan nicidecum nu s-a lăsat ademenit, ci și-a păstrat credința cea ortodoxă a Bisericii răsăritului. Văzînd stăpînul corăbiei că nu-l poate clinti din credința lui, îndemnat de diavolul, s-a hotărît să-i facă un rău. Sosind cu corabia la gura rîului Nistru, a tras la țărm și au rămas în orașul Cetatea-Albă. Acolo stăpînul corăbiei a mers și a pîrît pe Ioan conducătorului și judecătorului acestei așezări că este creștin și că vrea să treacă la legea acestor turci, să se facă mahomedan. Judecătorul turc, la vicleană uneltire a corăbierului, a chemat pe Ioan la sine, dar cînd acesta s-a înfățișat, n-a voit să-și părăsească legea sa. Uimit de îndrăzneală și lovit

în mîndria sa de înșelăciunea corăbierului, judecătorul a poruncit unor slujitori ca să-l înfricoșeze prin chinuri grele. Văzîndu-l neclintit în credința sa, slujitorii l-au prins și l-au bătut pe Ioan cu toișe pînă ce sîngele îi curgea din carnea zdrențuită, care se vedea atîrnînd, desprinsă de oase. Sfîntul Ioan suferea cu răbdare. Dacă au văzut că nicidecum nu-l pot face să se lapede de Hristos, s-au gîndit să aducă un cal tînăr, de care l-au legat pe Ioan, și așa a fost tîrît, pe ulițele din Cetatea-Albă. Atunci mulți aruncau cu pietre în trupul Sfîntului plin de sînge. În cele din urmă un slujitor al judecătorului i-a tăiat capul cu sabia, așezînd astfel pe robul lui Dumnezeu Ioan în ceata următorilor de chinuri ai lui Hristos, în ceata Sfîntilor mucenici. Sfintele sale moaște au fost îngropate de creștini lîngă biserica lor, dovîndu-se făcătoare de minuni din prima noapte de după săvîrșirea Sfîntului. Acolo au stat vreo șaptezeci de ani, pînă cînd evlaviosul Domn al Moldovei Alexandru cel Bun, împreună cu Mitropolitul Iosif le-au adus cu mare cinste și le-au așezat în Suceava, unde sînt și astăzi.

Așa a suferit moarte mucenicească Sf. Ioan de la Suceava dovîndu-se rugător către Dumnezeu pentru pămîntul și credincioșii din Moldova. Ca unui Sfînt ce are moaștele în țara noastră i se cuvine cinstirea noastră deosebită.

Pr. I. Buta

Slujitori ai lui Dumnezeu...

Un scriitor din timpurile străvechi descria pe oamenii credincioși ca pe niște slujitori ai lui Dumnezeu. De aceea, în publicațiile lui, scriitorul căuta să întipărească în sufletele creștinilor calitatea lor de slujitori înțelepți ai lui Dumnezeu, ei trebuind să vegheze asupra lor înșiși și în mod deosebit asupra a patru „case” pe care ei au să le administreze. Aceste „case” sînt următoarele:

Prima, depozitul de bunuri sau inima și memoria omului, unde sînt depozitate lucruri prețioase, ca dorințele sfinte, amintiri recunoscătoare, pregătiri cerești, iubirea aproapelui ș. a.

A doua, atelierul de muncă sau faptele creștinilor prin care ei prezintă celor din jur bunurile încredințate lor spre slava lui Dumnezeu și fericirea oamenilor, învățînd pe cei neștiutori, mîngîind pe cei întristați, cercetînd pe cei bolnavi... Creștinii deci trebuie să activeze în acest sens, altcum ei nu sînt slujitori desăvîrșiți ai Domnului.

A treia, clopotnița care reprezintă vorbirea creștinilor, corespunzînd adevărului cu exactitatea unui ceasornic. Înseamnă în același timp răspunderea față de timpul lor, prin îndeplinirea precisă, oră de oră, a îndatoririlor pe care le au. Ei trebuie să folosească timpul bine, căci altcum cîștigul spiritual și material va fi de mică importanță.

În sfîrșit, a patra casă este casieria sau conștiința creștinilor, care trebuie să fie foarte bine supravegheată. Nu trebuie tolerate înregistrări false și greșite cu care să ne înșelăm propriul nostru suflet.

Iisus Hristos — Domnul nostru ne cere socoteala pentru toate acestea. De aceea să urmăm îndemnul Apostolului care zice: „Fiți dar cu mintea întreagă și priveghiați în rugăciuni. Dar mai presus de toate, țineți din răspuțeri la dragostea dintre voi.” (I Petru 4, 7—8).

Pr. Avram Petric

Cîntare Sfintei Fecioare

Neputincios e graiul meu, Preabună,
Să talmăcească multa ta putere,
Cî-n vorba mea tu fă să curgă miere,
Și stih de foc să-mi lumineze pe strună.

Ca să te cînt pe tine, Precurată,
Dă rostului meu trainice podoabe;
Te-ndură și plecatei tale roabe,
Să-i fie buza binecuvîntată.

Primește-mi ruga, pururea Fecioară,
Acum, în ceasul cel de dimineată,
Ridic-al vremii vâl de aspră ceață,
Și mîna ta pe chipul meu pogoară.

Și dă-mi să merg în urmele-ți sfîntite,
Să-mi fie calea fără de prihană,
Să-mi fi tu, Maică, adăpost și hrană,
Tu, bucuria inimii smerite.

Ca ochii sufletului să te vadă,
Cămara nunții pururea curată,
Comoara cea de veci nedeșertată,
Pe tine, pom cu luminoasă roadă.

Și dubul meu să se adape iară
Din vinul bucuriei cei de taină;
Să-mbrace iarăși strălucită haină,
După exemplu-ți viu, Sfîntă Fecioară.

Și cînd va fi să vin de veci la tine,
Primește-mă, cerească Împărăteasă,
Să-mi fie dubul floare de mătasă,
Tesută-n poala ta cu raze line.

Z. Lațcu

Gînduri creștine

„Acum sînteți lumină întru Domnul”
(Ef. 5, 8)

Mîntuitorul Iisus Hristos a spus către ucenicii Săi: „Voi îmi veți fi martori în Ierusalim și pînă la marginea pămîntului” (Fapte 1, 8), și deci „mergînd, învățați toate neamurile” (Mat. 28, 19).

Astfel Teologia ortodoxă, răzimată pe Sf. Evanghelie și pe Sf. Părinți, este o Teologie a vieții întru Hristos; ea pornește de la Învierea Mîntuitorului și trăiește crezînd, nădăjduind și iubind. Astfel scria Sf. Ioan Damaschinul că: „Biserica stăruie ca sub ocrotire divină să se împlinescă în lume viața și învățătura Mîntuitorului celui înviat, care în primul rînd îndeamnă la pace.”

De aceea încă Sf. Apostol Pavel scria: „Umblați ca fiii luminii, pentru că roada luminii e în orice bunătate, dreptate și adevăr, încercînd ce este bineplăcut Domnului” (Efes. 5, 9—10). Deci „fraților, trăiți în pace și Dumnezeu dragostei și al păcii va fi cu voi” (2 Cor. 13, 11). De aceea, o răutate, săvîrșită față de oricine, devine înaintea lui Dumnezeu totdeauna un păcat, după cuvintele Sf. Apostol Ioan: „Cine nu iubește pe fratele său rămîne în moarte” (1 Ioan 3, 14—15).

Prof. M. Șesan

Informații

(Continuare din p. 3)

● Cu binecuvîntarea P. F. Părinte Patriarh Justinian, Corala Sf. Patriarhii din București, condusă de dl. prof. N. Lungu, a făcut un scurt popas la Centrul arhiepiscopesc din Sibiu.

La cina de sîmbătă seara, 1 iulie 1972, oaspeții au fost salutați, în numele Î. P. S. Mitropolit Nicolae, de P. C. vicar Traian Belășcu. Duminică, 2 iulie a. c., Corala a dat răspunsurile la Sf. Liturghie arhierescă din Catedrala mitropolitană din Sibiu. Atît răspunsurile cît și compozițiile bisericești, executate la priceasnă, au fost interpretate — cum arăta P. C. prof. Gh. Șoima — cu multă simțire și la un înalt nivel artistic, ceea ce a contribuit la înălțarea sufletească a credincioșilor, P. C. Sa reliefînd calitățile multiple ale Coralei și soliștilor săi.

În numele Î. P. S. Mitropolit Nicolae, P. S. Episcop-vicar Visarion a mulțumit Coralei pentru această desfătare sufletească.

Dl. prof. N. Lungu, în numele oaspeților, a mulțumit Î. P. S. Sale, P. S. Sale, Centrului arhiepiscopesc, Institutului Teologic, credincioșilor pentru primirea caldă de care s-au bucurat.

● Marți, 4 iulie 1972, la Sibiu a avut loc o consfătuire cu P. C. protopopi din Arhiepiscopia Sibiului, în care s-a dezbătut activitatea pe trimestrul II, precum și planul de muncă pe trimestrul III a. c.

Sînt ca Zahau Vameșul (meditație)

Sînt ca Zahau vameșul...

Tu, Doamne, ne-ai dat bănușul de aur: chipul Tău în noi înșine.

Toată bogăția noastră în lume.
Și eu am luat darul acesta.

Cînd am fost curat sufletește, bănușul meu strălucea ca focul nestins al comorii din noaptea de Sîn Andrei.

Sufleul lucea și nu se despărțea de frumusețe, de frumusețea nepribanei, și-n urma Ta umblînd nu-și pierdea strălucirea.

Dar odată, dar, vai, odată, mi s-a părut că aurul lumii, aurul altora e mai frumos.

Într-adevăr avea niște reflexe, niște răsfrîngeri, pe care nu le știam.

De atunci pasul sufletului a mers la voia întîmplării, iar cerurile nu se mai colorau în zori și pacea nu mai era calmă cum arde un foc în cămin.

Țărmul spre care mergeam era amăgitor și chipul speranței se stîngea ca o nălucă.

Dar am aflat de Tine și acum, ca și Zahau, urcat în sicomor, te aștept.

Poate vei veni ca și atunci în Ierihon.

O, treci pe lîngă mine.
Sînt atît de singur și bănușul de aur e acum un bănuș sărac de aramă, iar mărgăritarul meu e bolnav.

Acum îmi amintesc...

Am auzit nefericirea altora și am mers mai departe. Cîte nefericiri aș fi putut să topesc, înăvîndu-mă. Sufletul meu ar fi fost o fîntînă romană, în care toți nefericiții ar fi lăsat cîte-o monedă a amintirii, iar eu mi-aș fi făcut din ele un nimb.

Dar am plecat mai departe. Am făcut-o pentru că eram tînăr și aromele vîrstei mă chemau.

Acum sînt singur în sicomor și te-aștept.

Vino, Iisuse, în casa mea. Voi împărți tot ce am în două și de-am nedreptățit pe cineva voi întoarce împătrit.

Voi păstra doar frumusețea gîndului curat, a credinței de flacără, frumusețea armoniei și a echi-librului.

Voi păstra frumusețea lumii și a cerului, frumusețea speranței și a dragostei.

Voi păstra frumusețea vieții cu fructul de vis, frumusețea morții în brațele împăcării.

Vino, Iisuse, în casa sufletului meu. Spune-mi ca lui Zahau:

Astăzi s-a făcut mîntuire casei tale.

Amin.

Pr. Nicolae Modoiu